

Óbudai Egyetem		Alba Regia Műszaki Kar, Mérnöki Intézet Székesfehérvár		
Tantárgy neve és kódja: Méréstechnika I AMXMT1VBNE		Kreditérték: 4 2019/20 tanév 2. félév		
Szakok melyeken a tárgyat oktatják: Villamosmérnök Bsc, nappali tagozat				
Tantárgyfelelős oktató: Dr. Bretz Károly		Oktatók: Dávid András		
Előtanulmányi feltételek: (kóddal)	Villamosságtan I. gyakorlat, AMXVG1VBNE			
Félévi óraszámok:	Előadás: 2	Tantermi gyakorlat: 0	Laborgyakorlat: 2	Konzultáció: igény szerint
Számonkérés módja (s,v,é):	vizsga			

A tananyag

Oktatási cél:

Előadás:

Az alapvető villamos mennyiségek méréséhez szükséges mérési elvek elsajátítása. A legfontosabb villamos mérőműszerek felépítésének, kezelésének megismerése, műszaki adataik értelmezése. Az optimális mérési módszerek és eszközök kiválasztásához szükséges ismeretek megszerzése.

Laborgyakorlat:

Mérési módszerek elsajátítása. Alapvető villamos méréstechnikai jártasság megszerzése, a műszerkezelés gyakorlása. Mérési eredmények értékelése, hibaszámítás, mérések dokumentálása.

Tematika (Előadások)

1	Méréstechnikai alapfogalmak. A mérés, mint az ismeretszerzés eszköze. A méréstudomány (metrológia) felosztása. A mérés és a modell. Jelek felosztása. A mérés folyamata. SI mértékegységrendszer. (Alapegységek, származtatott egységek, prefixumok.). Mérési módszerek felosztása. Analóg, digitális mérés elve.
2	Mérési hibák rendszerezése. A mérési hibák megadásának módja és ábrázolása. Mérési sorozatok. Hibák halmozódása matematikai műveletek során. Műszerek hibái.
3	Egyenáram és egyenfeszültség mérése: Műszerek osztályozása. Elektromechanikus műszerek. Állandómágnesű (Deprez) műszer felépítése, működése, skálaegyenlet, jellemzők, hibatényezők, Az állandómágnesű műszer felhasználása feszültség és árammérésre. Kompenzációs feszültségmérés elve.
4	Elektronikus feszültségmérők felosztása, felépítésük, működésük, jellemzőik, alkalmazásuk. Digitális műszerek felosztása, jellemzőik. Néhány jellemző példa az A/D átalakítókra (Kompenzációs, RAMP, Dual slope), jellemzőik.
5	Ellenállás-mérési módszerek: Közvetlen mutatós, négyvezetékes mérési módszer, egyenáramú hidak. Váltakozófeszültség mérése. Váltakozófeszültség jellemző mennyiségei.
6	Zárthelyi dolgozat I
7	Az oszcilloszkóp . Felépítés, működése, műszaki jellemzők.
8	Oszcilloszkóp üzemmódjai, kezelése, alkalmazása. Kettős időeltérítés elve és alkalmazása. Mérések oszcilloszkóppal.
9	Konzultáció
10	Mérőegyenirányítók. Középtérték és csúcs-egyenirányítók. RMS konverterek. A mért és mutatott érték kapcsolata.
11	Multiméterek. Elektromechanikus műszerek alkalmazása váltakozófeszültség mérésére. Lágúvasas, elektrosztatikus, elektrodinamikus, termoelemes műszerek.
12	Analóg elektronikus műszerek. Szelektív feszültségmérők, torzításmérők.
13	Zárthelyi dolgozat II
14	Pótlások

Tematika (Laborgyakorlatok)	
1	Követelmény, laborrend ismertetése. Ismerkedés az MC7S szimulációs programmal.
2	Műszerkezelés gyakorlása. Hibaszámítás.
3	Ohm törvény és Kirchoff törvények bizonyítása.
4	Ellenállás karakterisztika felvétele.
5	Dióda nyitó és záróirányú karakterisztikájának felvétele.
6	Vizsgamérés I. Egyenfeszültség, egyenárammérés.
7	Ellenállásmérés I.
8	Ellenállásmérés II.
9	Tanítási szünet
10	Generátor és oszcilloszkóp kezelésének gyakorlása.
11	Generátor és oszcilloszkóp kezelésének gyakorlása.
11	RC négypólus átviteli függvényének felvétele. Alul- és felüláteresztő szűrő Bode diagramjának felvétele.
12	Mérőegyenirányítók vizsgálata.
13	Vizsgamérés II. Váltakozófeszültség, váltakozóáram-mérés, generátor és oszcilloszkóp kezelés.
14	Pótlások

Félévi követelmények laborgyakorlat
<p>1. A mérésre történő felkészülés</p> <p>1.1. A hallgatóknak ismerni kell, és be kell tartani az MT1_Labor_rendszabályok fájlban leírt követelményeket és rendszabályokat, valamint munkavédelmi és biztonsági előírásokat.</p> <p>1.2. Az adott mérés jegyzőkönyvének otthoni előkészítése.</p> <p>1.3. A mérést az a hallgató kezdheti meg, aki a mérési jegyzőkönyvet megfelelően előkészítette. Ezt az óra megkezdésekor ellenőrizzük.</p> <p>2. Pótlás</p> <p>2.1. A hiányzások és elégtelen mérések együttes száma legfeljebb 3 lehet.</p> <p>2.2. Amennyiben a hiányzások és az elégtelen mérések együttes száma a három alkalmat meghaladja, a félév érvénytelen (letiltás).</p> <p>2.3. A tematikus mérések egy alkalommal pótolhatók a szorgalmi időszakban megadott időpontban.</p>

Félévi követelmények Előadás és laborgyakorlat
<p>1. Aláírás megszerzésének feltétele:</p> <p>1.1. Az előadások és laborgyakorlatok látogatása kötelező!</p> <p>1.2. A hiányzások ne lépjék túl a TVSZ-ben megadott mértéket. Amennyiben a hallgató túllépi ezt az értéket, letiltásra kerül.</p> <p>Előadás:</p> <p>1.3. Az előadás anyagából 2 db zárhelyit íratunk. Az aláírás megszerzéséhez mindkét zárhelyi dolgozatnak legalább 50%-os értékelésűnek kell lennie.</p> <p>1.4. Aki nem sikerül teljesíteni az aláírás feltételét a 2 zárhelyi megírásával, azoknak a szorgalmi időszak végén a 14. oktatási héten egy alkalommal biztosítunk pótlási lehetőséget a teljes anyagból írandó zárhelyi formájában.</p> <p>Laborgyakorlat:</p> <p>1.5. A félév során valamennyi előírt mérés sikeres elvégzése és dokumentálása. Az adott mérés kész jegyzőkönyvét a mérés végén le kell adni.</p> <p>1.6. A félév során valamennyi mérés minimum elégséges szintű elvégzése.</p> <p>1.7. A félév során mindkét vizsgamérés minimum elégséges szintű elvégzése.</p> <p>1.8. Aláírást az a hallgató szerezhethet, aki a mind előadás, mind laborgyakorlat fenti követelményeit teljesítette.</p>

<p>2. Aláírás pótlása:</p> <p>2.1. A megtagadott aláírást a vizsgaidőszak első 10 munkanapja során egy alkalommal lehet pótolni.</p> <p>2.2. Amennyiben az aláírás megszerzése nem sikerült, a hallgató az adott vizsgaidőszakban vizsgára nem bocsátható.</p>
<p>3. Vizsga az előadás anyagából</p> <p>3.1. A vizsga formája írásbeli.</p> <p>3.2. A vizsga anyaga az előadáson elhangzott anyag, az előírt jegyzet törzsanyaga, példamegoldás, továbbá a méréseken elsajátítandó ismeretek.</p> <p>3.3. A vizsgadolgozat értékelése pontozásos rendszerben történik:</p> <p>3.4. Az aláírás megszerzéséért írt zárhelyik beszámításra kerülnek a vizsgajegybe.</p>
<p>4. A vizsgajegy az előadás anyagából</p> <p>4.1. A vizsga érdemjegye az elért összpontszámok alapján kerül meghatározásra.</p> <p>4.2. A vizsgák és a zárhelyik anyaga szerzői jogvédelem alatt állnak, nem másolhatók, nem fényképezhetők le és nem terjeszthetők.</p>
<p>5. Érdemjegy a laborgyakorlatok anyagából:</p> <p>5.1. A laborgyakorlatra kapott érdemjegy az önálló mérés értékeléséből, a jegyzőkönyvek eredményeiből és a méréseken tanúsított hozzáértésből tevődik össze.</p>
<p>6. A vizsgajegy kialakítása:</p> <p>6.1. A vizsgajegy az elméleti vizsgán és a laborgyakorlaton szerzett jegy átlaga.</p> <p>6.2. Az érvényes vizsgajegy akkor szerezhető meg, ha az elméleti vizsgán szerzett jegy és a laborgyakorlaton szerzett jegy is legalább elégséges értékelésű.</p>

Irodalom:
<p>Kötelező:</p> <p>Dr. Horváth Elek: Méréstechnika jegyzet (1161) Előadás jegyzet</p>
<p>Ajánlott: Radnai Rudolf: Oszilloszkópos mérések Csepreghy H Kázmér: Elektronikai méréstechnika Csepreghy H Kázmér: Oszilloszkópos méréstechnika Schnell: Jelek és rendszerek méréstechnikája</p>
<p>Egyéb segédletek, segédanyagok:</p> <p>Az Egyetem e-learning rendszerén (elearning.uni-obuda.hu) Méréstechnika I tárgya alatt található elektronikus jegyzetek, segédanyagok, feladatlapok, feladatsorok.</p>

Székesfehérvár, 2020. január 3.

Dávid András
mestertanár